

DÖDSFALL I ETT
MÅNGKULTURELLT SAMHÄLLE



Dödsfall i ett
mångkulturellt
samhälle



Praktiska frågor om dödsfall och begravning oavsett tradition och kultur

Syftet med denna informationsfolder är att ge information och kunskap om praktiska frågor kring dödsfall och begravning. Oavsett bakgrund, religion, tradition och kultur. Med denna folder vill vi ge dig den trygghet det innebär att vara välinformerad.

Stockholm i juni 2012



Ulf Lernéus
Förbundsdirektör
Sveriges Begravningsbyråers Förbund



Det är en trygghet att vara informerad om vad som sker rent praktiskt i samband med ett dödsfall. Därför har vi på Sveriges Begravningsbyråers Förbund sammanställt detta övergripande informationsmaterial. Mer detaljerad information får du genom vårt övriga informationsmaterial som finns hos den lokala begravningsbyrån. Sveriges Begravningsbyråers Förbund är en rikstäckande organisation med 400 begravningsbyråer från norr till söder.

Vi har lång erfarenhet och stor kunskap i att kunna tillmötesgå de flesta önskemål som kan bli aktuella vid ett dödsfall.

Våra begravningsbyråers verksamhetsgrenar är:

- Begravningar
- Gravstenar
- Juridik
- Försäkringar

Beträffande begravningsverksamheten i Sverige

Alla som är folkbokförda i Sverige betalar en obligatorisk begravningsavgift via skattsedeln. Detta gäller oavsett trosuppfattning och är en avgift som skall täcka en del av de kostnader som uppkommer i samband med ett dödsfall.

I Begravningsavgiften ingår:

- Gravplats under 25 år.
 - Gravsättning och kremering.
 - Transporter av kistan från bisättningslokal till begravningsceremoni.
 - Lokal för förvaring och visning av stoft.
 - Lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.
-

De här tjänsterna skall även tillhandahållas utan kostnad i annan församling än där Du är folkbokförd.

De tjänster dödsboet får betala för är bl.a

- Kista och påklädning
 - Dekoration och blommor
 - Annonsering
 - Transport av kistan till bisättningslokal (lokal för förvaring och visning)
 - Begravningsceremoni
 - Bärare av kista i procession till graven
 - Minnesstund
 - Gravsten
 - Skötsel av graven
-

Begravningsombud

För dem som inte tillhör Svenska kyrkan har länsstyrelsen i varje län och kommun skyldighet att utse ett så kallat begravningsombud. Begravningsombudet har till uppgift att tillvarata och företräda de som inte tillhör Svenska kyrkan. Bl.a är det begravningsombudets skyldighet att se till att det inom rimligt avstånd från hemförsamlingen finns gravplatser för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.

När någon dör

Enligt svensk lagstiftning skall, så långt det är möjligt, den avlidnes önskan följas när det gäller utformningen av begravningen. Att för egen del ta ställning och skriva ner hur man en gång vill ha det är därför en trygghet för såväl den enskilde som för de efterlevande. Livsarkivet, är en utmärkt samlingsmapp som fyller detta ändamål och som kan hämtas utan kostnad på alla Auktoriserade Begravningsbyråer.

Vad händer efter dödsfallet?

Oberoende av var dödsfallet inträffar är det Landstinget/Kommunen som har ansvaret för att den döde transporteras till ett bårhus.

Om dödsfallet skett i bostaden måste alltid läkare komma dit för att konstatera dödsfallet. Detta för att säkerhetsställa rättssäkerheten. Finns någon form av misstanke om brott kopplas alltid polisen in.

Transporten från bostaden till bårhuset sköts ofta av begravningsbyrån. De allra flesta begravningsbyråer har jour dygnet runt.

Obduktion

När någon dött måste dödsorsaken fastställas av läkare. Finns det oklarheter kan det bli fråga om obduktion. Obduktion innebär att en läkare gör ett operativt ingrepp. Man kan endast i undantagsfall neka obduktion.

Organdonation

I Sverige betraktas en människa som död när all aktivitet i hjärnan har upphört. Olika kroppsorgan och vävnader kan dock vara funktionsdugliga och organdonation kan därför komma ifråga enligt svensk transplantationslag. Det är alltid den avlidnes vilja som gäller, om den är känd. Är den inte känd, men det kan antas att ett ingrepp skulle strida mot den avlidnes inställning, får inget ingrepp göras. På apotek finns så kallade donationskort som man fyller i om man är för eller emot organdonation.

Intyg om dödsorsak

Om man som anhörig vill ha ett skriftligt besked om den exakta dödsorsaken kan man få det genom att kontakta läkaren.

Viktigt att tänka på när någon dör

När någon nära anhörig dör innebär det att man ställs inför en mängd praktiska ting som skall ombesörjas. Många frågor kan vi på den lokala begravningsbyrån hjälpa till med. Vår personal har såväl erfarenhet som kunskap att hantera frågorna i samband med ett dödsfall.

Begravningen

Auktoriserade Begravningsbyråer värnar i allt sitt handlande om etik, moral och värdighet. Dagens mångkulturella samhälle kräver kunskap och förståelse för de olika traditioner och ceremonier som kan bli aktuella vid dödsfall och begravning.

Begravningsceremonien kan t.ex äga rum i kyrkorummet, ett kapell eller annan plats, allt efter önskemål och tradition. För många kan det vara naturligt att begravas i sitt hemland vilket i och för sig medför kostnader men likväl är fullt möjligt. Auktoriserade Begravningsbyråer har en väl fungerande transportorganisation för utlandstransporter.

I Sverige förekommer i huvudsak två begravningsformer:

1. Jordbegravning, vilket innebär att kistan med den avlidne gravsätts på kyrkogården.
 2. Eldbegängelse (kremation) innebär att kistan med den avlidne kremeras. Urnan med askan gravsättes därefter som regel i grav på kyrkogård.
-

Genom begravningsbyrån får man hjälp med att arrangera övriga i sammanhanget nödvändiga åtgärder som t.ex.:

- Ordna med dag och tid för begravningen
- Kista
- Transporter
- Bärare
- Blommor
- Dödsannons (finns nu även på Internet)
- Minnesstund
- Intyg och handlingar m.m

Tiden från dödsfallet till begravningen är normalt tio till tjugo dagar. Med hänsyn till de invandrargrupper som önskar att begravningen skall ske nära nog omedelbart, kan begravningen som regel ordnas på färre dagar.

Enligt lag skall, fr o m 1 maj 2012, gravsättning eller kremation ske inom en månad från dödsdagen. Dödsfallet måste meddelas myndigheterna inom några dagar och det sker genom att läkare som konstaterar dödsfallet sänder ett dödsbevis till folkbokföringen. Begravningsbyrån beställer vanligtvis dödsfallsintyg och övriga handlingar som behövs för begravningen.

De myndigheter som är aktuella är:

Försäkringskassan som efter cirka två veckor från dödsfallet skriftligen skall meddela vilken rätt man har till s.k. efterlevandepension och/eller bostadsbidrag.

Skatteverket, har ansvar för folkbokföringen i landet och därmed får vetskap om dödsfallet för att kunna utfärda de intyg och handlingar som är aktuella för begravning och eventuell utlandstransport.

Bouppteckning

När en människa avlider måste också enligt svensk lag en bouppteckning göras inom tre månader. Auktoriserade begravningsbyråer hjälper till även med detta. Enkelt uttryckt är en bouppteckning en förteckning över dödsboets tillgångar, skulder och delägare. Detta kan ibland vara komplicerat, framförallt när man inte är svensk medborgare.

På de flesta auktoriserade begravningsbyråer finns jurister som har familjerätt som specialitet.

Bouppteckningen är en handling som lämnas in och registreras vid Skatteverket. Den ligger bl.a till grund för att se vilka som har rätt att arva den avlidne.

Har inte dödsboet någon fastighet, några pengar eller om det går jämnt upp med begravningskostnaderna kan man via hemkommunen ansöka om att få göra en dödsboanmälan. Den görs av kommunen, är kostnadsfri och den ersätter bouppteckningen.

Gravsten

Gravsten och andra minnesmärken är av naturliga skäl varierande och synnerligen personliga. Alla auktoriserade begravningsbyråer hjälper till med allt från en personligt utformad gravsten till textkomplettering och omarbetning av en gammal gravsten. Vi tillhandahåller även gravlyktor, gravvaser och andra gravsmyckningsdetaljer.

Försäkringar

I samband med ett dödsfall erbjuds man av begravningsbyrån alltid en försäkringsutredning efter den dode. I Sverige har vi ett bra socialt skyddsnät, dock fungerar det inte alltid av sig själv. Vi ser till att dödsfallet anmäls till ev arbetsgivare, fackförbund etc så att ev försäkringar kan betalas ut.

Vad kostar begravningen?

Begravningens omfattning avgör vad kostnaden blir. Snittet på begravningskostnad ligger 2012 på cirka 25 000 kronor och till detta tillkommer gravsten och bouppteckning.

Saknar den avlidne egna tillgångar kan man hos kommunen ansöka om ekonomiskt bistånd till begravningskostnaderna. Man bör alltid ta kontakt med biståndshandläggaren och få klartecken innan man beställer begravningen.

Begravningsförsäkring

Med hänsyn till kostnaderna i samband med ett dödsfall finns det möjlighet att teckna en begravningsförsäkring. Det finns både individuella och att teckna för en hel grupp.

Checklista

Till sist kommer här en liten checklista på andra praktiska frågor som skall åtgärdas. Givetvis varierar dessa utifrån den livssituation den avlidne hade:

- Arbetsgivare
 - Hyresvärd
 - Bilregistret
 - El- och vattenleverantör
 - Fackförening
 - Tidningsprenumerationer
 - Försäkringsbolag
 - Bank
 - Post (adressändring)
 - Socialtjänst
 - Telefon
 - TV-avgift
-

Detta är en mycket kortfattad information i samband med ett dödsfall. Gå gärna in på en auktoriserad begravningsbyrå och hämta mer informationsmaterial.

Livsarkivet ett viktigt dokument

Livsarkivet ger dina anhöriga svar på önskemål om begravning och var testamente, försäkringar och andra viktiga papper finns, som kanske bara du vet. Du är välkommen att hämta ditt exemplar av Livsarkivet hos närmaste auktoriserade begravningsbyrå eller ladda ner på www.livsarkivet.se Vi hjälper dig att fylla i, förvara och bevaka ditt exemplar av Livsarkivet – utan kostnad eller förpliktelser.



www.livsarkivet.se



Garantin för
rätt hjälp

Sveriges Begravningsbyråers Förbund (SBF) omfattar 400 auktoriserade begravningsbyråer vars personal genomgått en omfattande auktorisationsutbildning. En auktoriserad byrå är ansvarsförsäkrad och kontrollerad av SBF:s reklamationsnämnd.